Dag Daniš: Už nám berú aj to najdôležitejšie. Právo protestovať

- CZ24 News | 26. května 2020
SLOVENSKO: Pokus majiteľov fitnescentier blokovať diaľnicu ukázal niečo, s čím sme ešte pred pár mesiacmi nerátali. Pomaly, nenápadne strácame možnosť verejne protestovať. Ak si na to zvykneme, rovnováha medzi štátnou mocou a slobodou zanikne.

Zástupcovia fitnescentier ustúpili tlaku Igora Matoviča, ktorý im posielal odkazy cez Facebook. Oslovil ich „svalovci" a pohrozil im, že ak v rámci protestu zablokujú diaľnicu, stiahne návrh na finančné kompenzácie. A potom presadí, aby boli takéto protesty trestným činom. „Dík za pochop", uzavrel v nedeľu facebookový príhovor predseda vlády.

Ľudia z fitnescentier, ktorí už tretí mesiac nemajú z čoho žiť, prehodnotili plány. Namiesto blokády tu bolo len spomalenie jazdy. Matovič si to vychutnal ako víťazstvo. Na Facebooku organizátorov protestu pochválil, že si „dali povedať".

Pozornejší čitateľ si určite všimol, že tu nejde len o fitnescentrá a tisíce ľudí bez práce. Ide hlavne o princíp. Ak niekomu ide o prežitie, má právo búriť sa. A robiť protestné, teda nátlakové akcie (to sú také, pri ktorých protestujúci niekoho alebo niečo dočasne obmedzia… lebo inak spravidla nič nedosiahnu).

Vlastne, opravujeme… Dnes toto právo nemá.

Premiér odkázal, že ak bude niekto vyskakovať, urobí z neho zločinca. A odoprie mu finančnú podporu… Ľudia, ktorí z akéhokoľvek dôvodu potrebujú účinne protestovať a robiť nátlakové akcie, zrazu túto možnosť stratili. Karanténne pravidlá totiž nedovoľujú verejné zhromažďovanie či demonštrácie. A najnovšie štátna moc pohrozila aj tým, že nedovolí ani blokády ciest (za Ficovej vlády bežné). Urobí z toho trestný čin.

Za hranicou fantázie

Skúsme sa teraz vrátiť v čase o pár mesiacov späť. Do februára. A skúsme si predstaviť tento šialený obraz. Štátna moc nám zakáže cestovať, obmedzí náš pohyb, mnohým z nás zakáže pracovať a živiť rodiny. Dokonca nám zakáže voľne dýchať. Súbežne s tým presadí sledovanie našej komunikácie. A nakoniec nám zakáže to, čo je bežné ešte aj v rovníkovej Afrike – verejne protestovať, teda zaberať a obmedzovať verejný priestor.

Vo februári by sme na takýto obraz potrebovali mohutnú dávku predstavivosti. Dnes stačí otvoriť oči. Ponad rúško, ktoré nám zakrýva ústa… A pozrieť sa, ako sme dopadli. Alebo ako dopadli tí z nás, ktorí dodnes nesmú pracovať, zarobiť si na seba a vrátiť sa do života.

Dopadli sme v istom zmysle ako trestanci. Našou úlohou je báť sa. A držať hubu a krok.

Dôvodom tohto branného cvičenia je strach z vírózy, ktorá zasiahla 0,03 percenta Slovákov, pričom drvivú väčšinu nakazených postihol kašeľ.

Sloboda verzus náhubok

Mnohí z vás možno pri pohľade na titulok tohto komentára namietali, že to najdôležitejšie predsa nie je možnosť účinne protestovať (teda sloboda), ale zdravie.

Iste, zdravie si takmer všetci ceníme najviac. Pri tejto hodnote je však dôležitý kontext. Ak by sme tu mali dilemu, či chceme riskovať prechladnutie, alebo radšej stratu slobody, práce a súkromia, asi by sme skôr podstúpili to prvé…

Nie, v žiadnom prípade nechceme zľahčovať nebezpečenstvo nového koronavírusu. Je nebezpečný, hlavne pre chorých a starých. Pandemické opatrenia zachraňovali zdravie a životy ľudí. Otázne je len to, či boli – a či sú – tieto opatrenia primerané.

Muži v bielom

Jedna z posvätných zásad právneho štátu tvrdí, že základné práva a slobody človeka sa smú obmedzovať len primeraným spôsobom, cestou zákona a v nutných prípadoch.

To, čo zažívame dnes, je bezprecedentné. Mnohí z nás stratili právo podnikať a pracovať, pohybovať sa, cestovať… A všetci strácame právo, či dokonca holú možnosť protestovať. A bojovať za naše záujmy.

Za väčšinou obmedzení pritom nie je spoločenská dohoda, teda rozhodnutia volených zástupcov spoločnosti. Rozhodnutia robia vedci, lekári, hygienici. Páni v bielych plášťoch… A my nesmieme protestovať. Dokonca ani vtedy, keď z rozhodnutia „bielych plášťov“ tretí mesiac niektorí z nás nemajú z čoho žiť. Kto bude robiť protestné akcie v uliciach, tomu bude hroziť basa, ako avizuje premiér Matovič.

Toto už nepripomína situáciu trestancov, ale skôr situáciu posádky na lodi bláznov. Muži v bielom s chirurgickými rúškami na ústach diktujú pravidlá, aké by sme ešte pred troma mesiacmi považovali za absurdné a neprijateľné ešte aj pre Kubáncov. Kto protestuje, ten ide do rizika, že „bachari“ ústavný režim ešte viac pritvrdia…

Matovičovi asi nezaškodí pripomenúť, že panika z virózy skôr či neskôr pominie. A potom tu nebude skladať účty spoločnosť. Alebo tí, ktorých posmešne spoza klávesnice oslovuje „svalovci“ – a ku ktorým sa správa ako k faganom. Účty bude skladať vláda. S otázkou, či boli karanténne opatrenia, obmedzovanie práv a miliardové straty primerané hrozbe (v jej slovenských podmienkach).

A ak sa ukáže, že boli neprimerané, žaloby nebudú mať na krku „svalovci“, ale vláda. A jej predseda, ktorý sa tu zrazu od marca hrá – vždy a všade – na prísneho tatka.